

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра історії та культури української мови

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма „Українська мова та література”
Спеціальність 014. Середня освіта (українська мова і література)

Галузь знань 01.Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти – бакалаврський

Філологічний факультет

Мова навчання – українська

Розробники: д. філол. н., доцент Колесник Наталія Степанівна
Профайл викладача (-ів) ikum-dpt@chnu.edu.ua
Контактний тел. 0372- 58-48-00
E-mail: n.kolesnyk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=2120>
Консультації **Онлайн-консультації:** четвер 15:00.
Очні консультації: за попередньою домовленістю
(вівторок та середа з 14:30 до 15:30).

1. Курс *«Вступ до спеціальності»* допоможе студентам адаптуватися до університетського життя, навчитись ставити навчальні цілі та досягати їх, розуміти й поширювати культуру академічної доброчесності, розвивати навчальну та професійну мотивацію, призвичаюватиме студентів до навчання в університеті відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації. Пропонований курс також сприятиме подоланню труднощів перехідного періоду від

шкільного навчання до навчання у ВНЗ та забезпечить краще розуміння можливостей навчального процесу для особистісного зросту майбутнього вчителя.

2. Мета навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна *«Вступ до спеціальності»* (ППО7) із циклу обов'язкових дисциплін професійної підготовки зорієнтована на формування у студентів компетентностей, необхідних для здійснення професійної діяльності, що передбачає виконання практичних завдань і професійних обов'язків під час викладання української мови та літератури та має на меті ознайомити зі специфікою професійної діяльності філолога й основними нормативними документами; допомогти швидше увійти в нове навчальне середовище, подолати організаційні труднощі першого року навчання, зокрема в умовах комбінованого та дистанційного навчання, розкрити свої найкращі якості; розглянути особливості майбутньої професії, професійної діяльності, розвитку та компетенції; ознайомити студентів-першокурсників з особливостями навчання у ВНЗ.

Завдання:

- ознайомити першокурсників із відмінностями вищого навчального закладу від загальноосвітніх шкіл, основами самоорганізації у процесі навчання у ВНЗ, з особливостями студентського віку та соціальним статусом студента;
- ознайомити зі специфікою системи вищої освіти України, етапами становлення ЧНУ, сутністю та особливостями Болонського процесу, кредитно-модульною системою організації навчального процесу, методами і прийомами роботи з інформацією у системі moodle, ресурсами мережі Інтернет, формувати навички освітянина ХХІ століття, здатного успішно себе реалізувати в умовах НУШ;
- прищепити навички самостійного й ефективного навчання в університеті з урахуванням глобалізаційних освітніх процесів;
- розвивати професійне мислення та сприяти професійному самовизначенню першокурсників.

3.Пререквізити: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Вступ до мовознавства», «Вступ до літературознавства», «Латинська мова». Опанування пропонованої дисципліни дозволить поглибити знання, отримані під час вивчення вказаних обов'язкових дисциплін.

Постреквізити: «Актуальні питання історії та культури України», «Сучасна українська мова», «Історія літературної мови», «Історична граматики», «Українська література» (різних періодів), «Зарубіжна література», «Риторика», «Методика викладання мови й літератури в школі», «Основи наукових досліджень», «Педагогіка з основами педмайстерності», курсові роботи тощо.

4. Результати навчання.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати загальні та спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі середньої освіти, пов'язані з методикою викладання української мови та літератури в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає впровадження інновацій.

ЗК 8. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, впроваджувати інновації, обирати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ФК 14. Уміння застосовувати фахові знання в професійній діяльності, обирати ефективні методи й технології навчання, спрямовані на розвиток здібностей здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлювати важливість забезпечення мотивувального, розвивального та інклюзивного освітнього простору.

ФК 20. Дотримання норм професійної етики та принципів академічної доброчесності.

ФК 21. Знання та розуміння професійної діяльності вчителя, здатність оцінювати інформацію для виявлення педагогічних проблем й ухвалення рішень щодо їх усунення.

ПРН 6. Ефективно знаходити необхідну інформацію, послуговуючись різними джерелами, критично оцінювати та інтерпретувати її.

ПРН 7. Застосовувати у педагогічній діяльності новітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання.

ПРН 8. Систематично підвищувати рівень своєї професійної діяльності, продуктивно організовувати процес самонавчання та самовдосконалення.

ПРН 9. Аналізувати, систематизувати та поширювати передовий педагогічний досвід.

5. Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість кредитів/годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	16		14		56	4	залік
Заочна	1	1	3	90	4		4		78	4	залік

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість кредитів/годин											
	денна форма					заочна форма						
	у с ь о г	у тому числі					у с ь о г	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.

	0						0					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Історія розвитку університетської освіти.											
Тема 1. ЧНУ – один із найпрестижніших класичних вищих навчальних закладів України. Витоки і шляхи розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.	8	4	-	-	-	4	5	2	1	-	-	2
Тема 2. Історія виникнення університетів в Європі. Світові концептуальні моделі університетської освіти.	7	-	3			4			1			4
Тема 3. Історія виникнення вищих навчальних закладів в Україні. Основні пріоритети розвитку освіти в Україні: від минулого до сучасності.	7	-	3			4			1			4
Тема 4. Система вищої освіти України: форми організації навчання студента і система оцінювання знань. Університетська освіта в контексті Болонського процесу.	6	2	-			4						2
Тема 5. Освітньо-професійна програма – вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки бакалавра за напрямом підготовки. Знайомство з науковими школами та напрямками роботи кафедр факультету. Студентські наукові гуртки.	8	2	2			4						
Разом за ЗМ 1	36	8	8	-	-	20	15	1	1	-	1	12
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Структура та організація роботи в ЧНУ імені Юрія Федьковича											
Тема 6. Форми навчання у вищому навчальному закладі. Форми організації навчального процесу. Види навчальних занять. Структурні підрозділи університету. Регламент	4	2	-	-	-	2	5	2	-	-	1	14

університету. Основні документи з організації навчального процесу.												
Тема 7. Студент ЧНУ як об'єкт і суб'єкт навчання. Права та обов'язки студента вищого навчального закладу. Навчальний план підготовки бакалавра, його структура і перелік дисциплін. Система оцінювання навчальних досягнень та організація навчання студента. Контроль успішності бакалавра та його освітньо-кваліфікаційна характеристика.	2	-	2									
Тема 8. Інформаційні ресурси ЧНУ. Комп'ютерна грамотність студента – запорука успішного навчання та майбутньої професійної діяльності вчителя, філолога. Робота з інтернет ресурсами під час навчання.	7	2	1			4						10
Тема 9. Структура бібліотеки. Фонди бібліотеки. Правила користування бібліотечними фондами. Правила користування довідково-інформаційними фондами бібліотеки. Тематичний пошук інформації в бібліотеці.	12	2	-	-	-	10	9	-	-	-	-	12
Тема 10. Студентське самоврядування як систематизоване об'єднання консультативно-дорадчих органів управління університетом. Основні завдання органів студентського самоврядування.	12	2	-	-		10	12	-	1	-	-	11
Тема 11. Відомі педагоги-філологи, випускники ЧНУ. Реалізація нових державних освітніх стандартів в умовах реформи „Нова українська школа”.	18	-	4	-	4	10	10	-	1	-	-	19
Разом за ЗМ 2	56	8	6	-	4	36	75	3	3	-	3	66
Усього годин	90	16	14	-	4	56	90	4	4	-	4	78

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Витоки і шляхи розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.	4
2.	Історія виникнення університетів в Європі. Підготовка презентації на одну із тем (за вибором).	4
3.	Історія виникнення університетів в Україні. Підготовка презентації на одну із тем (за вибором).	4
4.	Система вищої освіти України: форми організації навчання студента і система оцінювання знань.	4
5.	Освітньо-професійна програма за напрямом підготовки. Знайомство з науковими школами та напрямками роботи викладачів кафедр факультету. Основні наукові доробки за останні 10 років. Студентські наукові гуртки.	4
6.	Структурні підрозділи університету. Регламент університету. Основні документи з організації навчального процесу.	2
7.	Інформаційні ресурси ЧНУ. Робота з інтернет ресурсами під час навчання. Комп'ютерна грамотність студента – запорука успішного навчання та майбутньої професійної діяльності вчителя.	4
8.	Структура бібліотеки. Фонди бібліотеки. Правила користування бібліотечними фондами. Правила користування довідково-інформаційними фондами бібліотеки. Тематичний пошук інформації в бібліотеці.	10
9.	Студентське самоврядування як систематизоване об'єднання консультативно-дорадчих органів управління університетом. Основні завдання органів студентського самоврядування.	10
10	Підготовка доповіді про відомих учителів-філологів, випускників ЧНУ.	10

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

У роботі використовуємо словесні, наочні та практичні методи навчання, зокрема: лекцію, пояснення, розповідь, бесіду, спостереження, ілюстрацію, демонстрацію, практичні роботи і вправи. Залежно від типу пізнавальної діяльності, застосовуємо методи інформаційно-рецептивний (розвиток уваги), репродуктивний (закріплення знань, формування вмінь та навичок, розвиток пам'яті, мовлення), проблемний (розвиваємо логічне мислення, формуємо інтерес до навчальної роботи), евристичний (формуємо вміння самостійно здобувати знання, сприяємо розвитку логічного мислення, виховуємо інтерес до науково-пошукової діяльності), дослідний (розвиток здібності до творчої діяльності).

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Діагностика знань, умінь та навичок студента – це комплекс результатів проведення поточного та підсумкового контролю знань.

Формами і засобами контролю знань студента впродовж семестру є стандартизоване тестування, усне та письмове опитування (укладання планів, конспектів, реферування, есе, самостійні роботи), презентації із результатами виконання дослідницько-творчих завдань. *Формою підсумкового контролю є залік.* Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять має на меті перевірити рівень підготовленості студента, а також контролювати результати самостійної роботи студентів та рівень виконання індивідуальних завдань (написання та виголошення рефератів, підготовка презентацій). Передбачено такі форми і методи поточного контролю:

- опитування на семінарських заняттях для перевірки результатів опрацювання лекційного матеріалу; перевірка самостійної роботи;
- проведення індивідуальних консультацій як для окремих студентів, так і груп студентів;

Оцінюючи знання студентів під час семінарських занять, викладач послуговується такими критеріями:

- рівень розуміння, ступінь засвоєння теоретичних понять та фактичного матеріалу;
- обізнаність з основною та додатковою літературами до теми;
- уміння логічно, послідовно викладати матеріал;
- уміння узагальнювати інформацію під час виступів в аудиторії;
- загальна грамотність, логічність і чіткість відповіді

Критерії оцінювання рефератів та доповідей

Оцінювання реферату відбувається з урахуванням трьох параметрів: 1) обсяг; 2) якість написання; 3) якість виголошеної на його основі доповіді.

Оцінка „*відмінно*” ставиться за реферат, який має обсяг 6-8 або більшдрукованих (рукописних) сторінок; проблема, яку в ньому розглянуто, викладена повно, послідовно, логічно, студент демонструє самостійність думок, міркувань, суджень; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики; доповідь відповідає на запитання змістовно, логічно, лаконічно. Оцінка „*добре*” ставиться за реферат, який має обсяг до 8-10 сторінок; тема реферату викладена доволі повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики, але може мати поодинокі огріхи (неправильне наголошування, або темп мовлення, або часом невідповідне інтонування тощо); студент не завжди, відповідаючи на запитання, демонструє вичерпне володіння обраною темою. Оцінка „*задовільно*” ставиться, коли зміст реферату відповідає обраній темі, але його обсяг є недостатнім для викладення обраної проблеми і тому її розглянуто поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки в технічному оформленні реферату.

Критерії оцінювання есе

Мета написання *есе* полягає в перевірці успішності засвоєння студентами проблем та категоріального апарату мовознавства, уміння використовувати отримані теоретичні знання для критичного аналізу лінгвістичних явищ і процесів, що відбуваються в суспільстві, та їх екстраполявання на майбутній фах.

В *есе* повинні бути висвітлені наступні питання: теоретичний зміст проблеми з точки зору різних підходів; соціальний зміст проблеми, що пояснює посилену увагу до неї в

сучасному освітянському просторі, або, навпаки, відсутність такої уваги; перспективи вирішення проблеми.

Оцінка „*відмінно*” ставиться за *есе*, у якому проблему розглянуто різнобічно, послідовно, критично, з урахуванням важливості її висвітлення на уроках української мови в закладах загальної середньої освіти. Оцінка „*добре*” ставиться за *есе*, у якому проблему розглянуто різнобічно послідовно, критично, але допущено певні помилки або неточності під час критичного аналізу. Оцінка „*задовільно*” ставиться за *есе*, у якому проблема розглянута поверхово; під час викладу студент не продемонстрував власного бачення проблеми; його судженням і міркуванням бракує самостійності, оригінальності.

Критерії оцінювання презентацій

Електронна презентація (лат. praesento – передаю, англ. presentation – подання, вистава) наукового тексту – спосіб подання наукової інформації за допомогою мультимедіа-можливостей (зображення, звуку, відео), набір картинок-слайдів на певну тему, які сприяють зоровому, слуховому, кінестетичному сприйняттю інформації.

Мета презентації – поглибити сприйняття інформації, залучити реципієнта до активного її засвоєння; підвищити інформативність та ефективність повідомлення; формувати в студентів навички аналізу матеріалу та публічного представлення результатів дослідження.

Оцінювання презентації за наслідками її створення та представлення (виступу).

Оцінка „*відмінно*” ставиться за презентацію, яка відповідає змісту темі дослідження; хід дослідження представлений точно і логічно; тему розкрито повно й різнобічно; інформація ретельно структурована: заголовки лаконічні, використано таблиці, діаграми, схеми й ілюстрації; дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи й орфографічного стандарту, графіка органічно доповнює текст; наявні електронний (на зовнішньому носіїві CD-RW або DVD-RW) та роздрукований кольоровий роздавальний матеріал презентації.

Оцінка „*добре*” виставляється за наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.

Оцінка „*задовільно*” виставляється за наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.

Оцінка „*незадовільно*” виставляється через повну невідповідність вимогам щодо обсягу (12-18 слайдів (powerpoint), оформлення та викладу змісту презентації.

Більш детально щодо вимог до створення й оформлення презентацій див. за посиланнями: <https://studfile.net/preview/2496154/page:47/>;
https://www.internat2.edu.kh.ua/Files/downloads/000posibnyk_powerpoint.pdf

<https://www.businesslaw.org.ua/вимог до презентацій/>

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Зараховано / 90 -100 балів / А

- виконання всіх обов’язкових та вибіркових завдань;
- відмінне орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонструвати відмінні знання історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;

- грамотне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, уміння вправно працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- зразкове знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- висока культура мовлення, забезпечена дотриманням фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- багатий словниковий запас;
- послідовний виклад матеріалу з логічними висновками в кінці відповіді;
- можлива одна неточність у викладі матеріалу, яка не впливає на правильність висновків.

Зараховано / 80-89 балів / В

- виконання всіх обов'язкових завдань;
- добре орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонструвати добрі знання історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- грамотне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, уміння вправно працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- добрі знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- висока культура мовлення, забезпечена дотриманням фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- багатий словниковий запас;
- послідовний виклад матеріалу з логічними висновками в кінці відповіді;
- можливі дві неточності у викладі матеріалу, які не впливають на загальний добрий рівень відповіді.

Зараховано / 70-79 балів / С

- виконання всіх обов'язкових завдань;
- добре орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонструвати добрі знання історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- достатнє користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, уміння грамотно працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- добра культура мовлення, забезпечена дотриманням фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- добрий словниковий запас;
- послідовний виклад матеріалу з логічними висновками в кінці відповіді;
- можливі три-чотири неточності у викладі матеріалу, які істотно не впливають на загальний добрий рівень відповіді.

Зараховано / 60 - 69 балів / D

- виконання 70% обов'язкових завдань;
- часткове орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;

- демонструвати поверхові знання історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- добре користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, уміння працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- часткове знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- часте відхилення від фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- бідний словниковий запас;
- часто непослідовний виклад матеріалу з поверховими висновками в кінці відповіді;
- можливі п'ять і більше неточностей у викладі матеріалу.

Зараховано / 50 - 59 балів / E

- виконання 50% обов'язкових завдань;
- задовільне орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонструвати достатні знання історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- задовільне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, уміння працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- задовільне знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- досить часте відхилення від фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- бідний словниковий запас;
- непослідовний виклад матеріалу нерідко з поверховими висновками в кінці відповіді;
- можливі істотні неточності у викладі матеріалу.

Незараховано / 35 - 49 балів / FX

- невиконання 50% обов'язкових завдань;
- незадовільне орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонструвати незадовільні знання історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- неграмотне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, задовільне уміння працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- незадовільне знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- обмежене володіння нормами сучасної української літературної мови.
- досить бідний словниковий запас;
- невміння викласти думку та зробити висновки.

Незараховано / 0 - 34 балів / F

- виконання 30 % обов'язкових завдань;
- невміння розкрити основний зміст завдання;

- нездатність формулювати висновки;
- відсутність елементарних знань з історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні, питань організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- слабе володіння нормами сучасної української літературної мови.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
ЗМ №1				ЗМ № 2						
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T7	T 8	T 9	40	100
5	5	5	5	8	8	8	8	8		

T 1, T 2...T9- теми змістових модулів

8. Рекомендована література

8. 1. Базова

1. Болонський процес у фактах і документах / упорядники: Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубінко В. В., Бабин І. І. Київ–Тернопіль : вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. 52 с.
2. Болонський процес: документи. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 169 с.
3. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за ред. В. Г. Кременя. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. 384с.
4. Вступ до спеціальності. Філологія : навч. посіб. / авт.-уклад. І. Красовська, В. Якуба. Київ : Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2011. 96 с.
5. Загнітко А. П. Історія українського мовознавства в особах : наук.-навч. посіб. Донецьк : ДонНУ, 2006. Ч. 1. 184 с.
6. Збірник нормативних документів з впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу / укладачі: М. В. Клименко, М. А. Рехтета, О. С. Трофімішина. Миколаїв : МДУ, 2006. 99 с.
7. Журавський В. С, Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти. Київ : ІВЦ «Видавництво політехніка», 2003. 200с.
8. Козак Н. Л., Шоробура І. М. Університетська освіта : навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2011. 180 с.
9. Кузьмінський А. І. Вступ до університетських студій : навчальний посібник для студентів університетів. Черкаси : Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2004. 174 с.
10. Левківська Г. П. Адаптація першокурсників в умовах вищого навчального закладу освіти. Київ : Либідь, 2001. 102 с.
11. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології : підручник. Київ : ВЦ „Академія”, 2008. 344 с.
12. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2010. 200 с.
13. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003–2004 рр.). Київ ; Тернопіль, 2004. 147с.
14. Степко М. Ф., Клименко Б. В., Товажнянський Л. Л. Болонський процес і навчання впродовж життя. Харків : НТУ, 2004. 111с.
15. Струганець Л. Мовнокомунікативна компетентність учителя-лідера : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
16. Товканець Г. В. Університетська освіта : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2012. 123 с.
17. Трибулькевич К. Г. Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України (1917–2010рр.) : монографія. Одеса, 2016. 458 с.
18. Чуйко Г. П., Чуйко Н. Г. Болонський процес – українською мовою. Херсон : Вид. ХНТУ, 2004. 23 с.

8.2. Допоміжна

1. Авраменко О. 100 експрес-уроків української : у 2 ч. Київ : Книголав, 2016-2017.
2. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. Сербенської. Львів : Апріорі, 2017. 304 с.
3. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Київ: КМ Academia, 1994. 254 с.
4. Барнич О. В. Спілкуймося правильно! : словник. Чернівці : Десна Поліграф, 2016. 123 с.
5. Баяк Є. Ми говоримо українською: інтелектуально-мовознавчий турнір. Дивослово. 2018. № 2. С. 17–20.
6. Береза Т. А. Слова, що нас збагачують: слова вишуканої української мови. Львів : Апріорі, 2016. 382 с.
7. Вербич С. О. Спілкуймося правильно українською. Київ : Арій, 2018. 79 с.

8. Корсак К. Європейський простір вищої освіти і Україна у ХХІ ст. Вища школа. 2005. № 1. С. 47–56.
9. Олексюк О. Є. Робота куратора-наставника академічної групи з професійного виховання студентської молоді. Методичні рекомендації. 2-е вид. доп. та перероб. Миколаїв : МДУ імені В. О.Сухомлинського, 2007. 102 с.
10. Портрети українських мовознавців / Ю. В. Шевельов ; Українська Вільна Академія Наук у США, Національний ун-т „Києво-Могилянська академія”. Київ : Видавничий дім „КМ Академія”, 2002. 131 с.
11. Сходінки зростання : практикум до навч. посіб. „Я – студент” / Огнев’юк В. О., Жильцов О. Б., Морзе Н. В. та ін. ; за заг. ред. Огнев’юка В. О. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2015. 68 с.
12. Українська мова (енциклопедія) / редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко та ін. Київ : Українська енциклопедія, 2004. 824 с.
13. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. для студентів вищих пед. закладів освіти. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2009. 168 с.
14. Чучка П. П. Вступ до слов’янської філології. Частина 1 : навч. посіб. Київ : НМК ВО, 1988. 80 с.
15. Чучка П. П. Вступ до слов’янської філології. Частина 2: навч. посіб. Київ : НМК ВО, 1989. 76 с.
16. Янковий В. В. Болонський процес: шляхом європейської інтеграції. Дзеркало тижня. 2003. № 40. 18–24 жовтня.

9. Інформаційні ресурси

1. Закон України про освіту. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 01.10.2020).
2. Закон України про охорону здоров’я. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> (дата звернення: 03.10.2020).
3. Климова К. Я. Мовна норма і культура мовлення студентів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія.* 2011. № 35. С. 231–234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2011_35_53 (дата звернення: 01.10.2020).
4. Конвенція про права дитини. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 01.09.2020).
5. Наказ МОН Вища освіта в Україні: завдання, перспективи. Проблеми з життя вищої школи /<http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
6. Наказ МОН Національний звіт України про впровадження положень Болонського процесу /<http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
7. Наказ МОН Постанова про освітньо-кваліфікаційні рівні / <http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
8. Український правопис (2019) / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019> (дата звернення: 27.10.2020).
9. Я – студент : навч. посіб. / Огнев’юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін. ; за заг. ред. Огнев’юка В. О. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2015. 202 с. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3852/1/V_O_%20Ogneviuk%20_O_B_%20Zhyltsov_S_O_Karaman_KUBG.pdf (дата звернення: 13.10.2020).